

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE

Nastanek Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD) sega v leto 1984, ko so v Franciji organizirali Dneve odprtih vrat in s tem omogočili ogled kulturnih spomenikov, ki so bili sicer težje dostopni javnosti. Leto pozneje so pobudo na predlog takratnega francoskega ministra za kulturo sprejele tudi druge evropske države. V letu 1991 je pod okriljem Sveta Evrope in ob podpori Evropske komisije pobuda prerasla v Dneve evropske kulturne dediščine. Med prvimi državami jih je organizirala tudi Slovenija. DEKD predstavlja najuspešnejšo akcijo, ki se je razvijala pod okriljem Sveta Evrope in Evropske komisije na področju kulture. S povezavami med državnimi in zasebnimi muzeji, galerijami, institucijami za varovanje kulturne dediščine, društvi, vzgojno-izobraževalnimi ustanovami ter turističnimi organizacijami nastaja učinkovita mreža posameznikov. Prav zavzeto sodelovanje vsakega posameznika je največ pripomoglo k uspehu te akcije: 49 držav, skoraj 6000 mest, 30.000 kulturnih spomenikov, blizu 20.000.000 obiskovalcev v letih organiziranja.

Sodelujoči iz vseh 49 držav pri pripravi prireditev upoštevajo naslednja splošna **vodila**:

- DEKD poteka v septembru;
- DEKD vabi obiskovalce na ogled spomenikov, ki so sicer manj dostopni;
- spomeniki, ki so sicer dostopni obiskovalcem, se ob DEKD predstavijo s posebnimi dejavnostmi, kot so vodeni ogledi, razstave, koncerti, predavanja, delavnice ...;
- obisk je brezplačen ali pa je cena vstopnice znatno znižana,
- v pripravo prireditev je poleg strokovnjakov s področja kulturne dediščine dejavno vključena širša javnost, še posebej otroci in mladina;
- vse države, ki so se pridružile tej pobudi, uporabljajo uradno poimenovanje Dnevi evropske kulturne dediščine »*European Heritage Days*«;
- priporočeno je, da se na vseh promocijskih gradivih uporabljajo logotipi DEKD, Sveta Evrope in Evropske komisije;
- zastava s simbolom DEKD vabi obiskovalce z vseh prireditvenih prostorov.

DEKD povezuje skupno **poslanstvo**:

- zvišanje zavesti o vrednosti in bogastvu kulturne raznolikosti Evrope;
- ustvarjanje vzdušja, v katerem se pozitivno vrednoti in spoštuje pisan mozaik raznolikih kultur Evrope;
- kljubovanje rasizmu in odporu do tujcev ter spodbujanje tolerance v Evropi in zunaj njenih meja;
- krepitev občutka evropskih državljanov o skupni identiteti;
- seznanjanje javnosti in političnih oblasti o potrebi po varovanju kulturne dediščine.

Vsako leto dogodke, povezane z DEKD, na nacionalni oziroma regionalni ravni povezuje **skupna tema**. V Sloveniji smo jih do zdaj posvetili baročnim spomenikom, sledem rimskih vojakov, ljudskemu stavbarstvu, zgodovinskim parkom in vrtovom, dediščini meniških redov, secesijski arhitekturi, srednjeveškimi mestom, zgodnji industrijski arhitekturi in arhitekturi 20. stoletja, arheologiji na slovenskih avtocestah, restavratorskim posegom, nesnovni kulturni dediščini, utrdbeni arhitekturi, zapuščini Jožeta Plečnika, Primožu Trubarju inovativnosti in ustvarjalnosti ter dediščini in pomanjkanju.

Skupni program prireditev, ki so vezane na osrednjo temo DEKD, popestrijo tudi dogodki, kot so dnevi odprtih vrat, brezplačni ogledi vaših stalnih in občasnih razstav, muzejske delavnice, predstavitve pred kratkim obnovljenih kulturnih spomenikov; kratka dogodki, ki obiskovalcem omogočajo spoznavanje vaše kulturne sedanosti in preteklosti, dediščine vašega kraja.